

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/100/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413230258
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4413230258.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti povinnej: A. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C., F. XX, toho času bytom N. D., K. XX, o vymoženie 517,66 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. novembra 2014 č. k. 14Er/1798/2013-18 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie, zastúpený vyšším súdnym úradníkom, zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava, zo dňa 13. 12. 2013. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 37 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 45 ods. 1, 2, § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a uviedol, že dňa 10. 02. 2012 uzavreli oprávnený a povinná dohodu o úhrade pohľadávky v splátkach a uznanie záväzku v splátkach. V bode 5. dohody si zmluvné strany dohodli rozhodcovskú doložku. Súd prvej inštancie zastal názor, že rozhodcovská doložka je obsiahnutá v dohode na predtlačenej tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje. Predložená rozhodcovská doložka sa týka „sporov, ktoré vzniknú z tejto dohody“. Z takejto formulácie súdu prvej inštancie nebolo zrejmé, akých sporov sa rozhodcovská doložka má týkať. Účastníci uzavreli v listine (v dohode), ktorej súčasťou je aj rozhodcovská doložka, dohodu o úhrade pohľadávky v splátkach. Listina hovorí vo viacerých bodoch o „dohode“ účastníkov, teda neobsahuje „zmluvu“. Z právneho hľadiska obsahuje dva právne úkony - jednostranný právny úkon dlžníka - uznanie záväzku a dvojstranný právny úkon - dohodu o úhrade pohľadávky v splátkach. Uznanie záväzku nemôže byť zmluvou, pretože ide o jednostranný právny úkon. Táto dohoda je však podľa názoru súdu prvej inštancie neplatná pre jej nezrozumiteľnosť. Ďalej mal za to, že takto dojednaná rozhodcovská zmluva má formálny charakter rozhodcovskej doložky, táto tvorí súčasť listiny obsahujúcej uznanie záväzku povinnej a dohodu účastníkov o úhrade pohľadávky v splátkach, a netvorí súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Aj napriek tomu táto rozhodcovská doložka je neplatná, pretože nespĺňa podmienku individuálneho dojednania. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy treba považovať za individuálne vtedy, ak mu predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Spotrebiteľ musí mať reálnu možnosť voľby, či prijme alebo neprijme rozhodcovskú zmluvu. Veriteľ musí splnenie uvedených podmienok individuálneho dojednania rozhodcovskej zmluvy v prípade pochybností preukázať, inak sa nepovažuje rozhodcovská zmluva za individuálne dojednanú. Z dohody nevyplýva, že povinná bola individuálne oprávneným takto poučená pred podpisom zmluvy. Podľa názoru súdu prvej inštancie, predložená rozhodcovská doložka je nezrozumiteľná, nie je z nej zrejmé, akých sporov medzi účastníkmi

sa má týkať, preto ju súd prvej inštancie považoval za absolútne neplatnú. Výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej doložky považoval súd prvej inštancie za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa. Dodal, že považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacjej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho núti, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľa. Záverom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012 a sp. zn. 6MCdo/9/201, ako aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 372/2011-18 zo dňa 13. 09. 2011. Súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok, rozhodcovskú doložku vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky ako nulitný právny akt.

2. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie v zákonnej lehote oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytýkal nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. S poukazom na § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku namietal, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má tie isté vlastnosti ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu SR, z čoho vyplýva, že je prekážkou pre opätovné prejednanie veci, je právne záväzný a po uplynutí lehoty na plnenie je vykonateľný, teda je spôsobilý byť podkladom pre výkon exekúcie. Mal za to, že slovenský exekučný súd by bol podľa rozsudku ASTURCOM povinný vyhodnotiť rozhodcovskú doložku ex offo ako nekalú podmienku, ak by slovenské procesné právo umožňovalo exekučnému súdu, aby vyhodnotil rozhodcovskú doložku v rámci exekučného konania ako neplatnú, a to z hmotnoprávneho dôvodu vyjadreného v slovenskom hmotnom práve. Zdôraznil, že v slovenskom právnom poriadku je príslušný na posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy súd, ktorý rozhoduje o žalobe účastníka rozhodcovského konania proti rozhodcovskému rozsudku, pričom ak tento súd nevysloví neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, je povinný vecne rozhodnúť o žalovanom nároku. Vzhľadom na vyššie uvedené zastal názor, že nemožno vyvodzovať zo slovenského a ani z európskeho práva za súčasného právneho stavu záver, podľa ktorého by exekučný súd mal povinnosť preskúmať exekučný titul a nahradiť tak pasivitu spotrebiteľa, ktorý síce vedel o svojich právach, no neuplatnil si ich. Záverom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 11/2010 zo dňa 26. 09. 2011.

3. Sudkyňa súdu prvej inštancie predložila vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienila vyhovieť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Z obsahu spisu vedeného v danej veci nesporne vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 05. 12. 2013, kedy došlo k spísaniu zápisnice o návrhu na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, v Exekútorskom úrade v Bratislave, so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 05387/13 zo dňa 24. 05. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24. 06. 2013 a vykonateľnosť dňa 27. 06. 2013. Súdny exekútor dňa 23. 12. 2013 doručil súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, dohodou o úhrade pohľadávky v splátkach spolu so splátkovým kalendárom a rozhodcovským rozsudkom tvoriacim exekučný titul. Následne po doručení zmluvy o kontokorentnom úvere, všeobecných obchodných podmienok a opakovane dohody o úhrade pohľadávky v splátkach, súd prvej inštancie vo veci rozhodol napadnutým uznesením.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a preto s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

9. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

10. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

11. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

12. Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

13. K samotnému záveru súdu prvej inštancie v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosť, a teda platnosť) treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formulácia rozhodcovskej doložky, obsiahnutá v bode 5. dohody o úhrade pohľadávky v splátkach, neumožňuje dať klientovi možnosť neprijíť rozhodcovskú doložku, nakoľko rozhodcovská doložka je vsunutá medzi ostatné podmienky. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).